

Naturvårdsverket

Friluftsmålet skyddade områden som resurs för friluftslivet

Riksdagens mål om skyddade områden som resurs för friluftslivet handlar om att naturområden ska göras attraktiva för friluftsliv och rekreation.

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Friluftsliv/Friluftsmalen/Skyddade-omraden-som-resurs-for-friluftslivet/>

Runt om i landet görs insatser för att öka möjligheterna för friluftsliv och värna natur- och upplevelsevärden. Stora insatser görs för att anlägga entréer, leder, vindskydd och skyltning för att öka tillgängligheten till naturen. Det är länsstyrelserna eller kommunerna som genomför åtgärderna och följer upp hur områdena används.

Sverige har en ganska stor areal skyddad natur. 13 procent av landets totala yta är skyddad på något sätt. Av de skyddade områdena tar naturreservaten upp störst utrymme, 84 procent. Nationalparkerna upptar 14 procent men är istället ofta stora till ytan. De skyddade områdena domineras av skogsmark, därefter kommer öppen mark i fjällen. Natur- och kulturlandskapet är en viktig resurs för livskvalitet och regional utveckling. Var vi än bor i landet har samtliga kommuner någon typ av skyddat område som ger möjlighet till naturvistelse.

Våra nationalparker är attraktiva att besöka och de åtgärder som gjorts för att öka tillgängligheten uppskattas av besökarna. Våra viltstammar är ett annat exempel på resurs som behöver förvaltas för att skapa värde för friluftsliv och turism.

Många insatser görs

Sedan 2013 pågår insatser för att införa ett varumärke och visuell identitet åt Sveriges Nationalparker. Syftet är att höja upplevelsevärdet och göra Sveriges vackraste natur tillgänglig för fler människor. Projektet drivs av Naturvårdsverket i samarbete med nationalparkerna. 2020 ska samtliga nationalparker ha fått utsmyckning, informationstavlor och entréer på plats. Naturturismföretagare och andra aktörer som bedriver en friluftsverksamhet i en nationalpark kan få möjlighet att använda logotypen som ett sätt att marknadsföra sin verksamhet.

Riksdagen har beslutat att friluftslivets värden ska beaktas när nya områden skyddas. Genom att öka antalet skyddade områden i närheten av större tätorter bidrar det till ökade möjligheter till naturvistelser för fler. Kommuner som vill bilda naturreservat kan få statligt bidrag.

Naturvårdsverket och Hav- och vattenmyndigheten arbetar med handböcker och vägledningar för att öka förutsättningarna för särskilda insatser i förvaltningen för friluftsliv.

Uppföljning av målet

Uppföljning av friluftsmålen som Naturvårdsverket har gjort tillsammans med målansvariga myndigheter 2015 visar att den främsta anledningen till att allmänheten vill besöka Sveriges nationalparker är naturen, därefter frisk luft och möjligheten att uppleva avkoppling.

Naturum är besökscentrum i attraktiva skyddade naturområden som bidrar till att skapa nyfikenhet för naturen. Under 2014 hade 1,5 miljoner människor besökt något av landets naturum.

Webbplatsen Sverigesnationalparker.se lanserades den 24 maj 2014 och har under första året haft 254 000 besökare. 71 procent av webbplatsbesökarna kommer från Sverige, följt av Tyskland, Danmark, Nederländerna och USA. Strategin för svensk viltförvaltning innebär att fler av de skyddade områdena ska bli attraktiva för besöksnäring och viltturism.

Naturvårdsverket har också särskilda medel för åtgärder för värdefull natur som har fördelats bland annat för att främja friluftsliv.

Bedömning av målet

Utvecklingsriktningen för målet bedöms vara positiv. Med de ökade anslagen för värdefull natur kan föreslagna och planerade insatser anses gynna friluftslivsmålet i en positiv riktning.

Insatser som behöver göras

Genom att peka ut särskilt besöksintressanta områden kan arbetet med att kartlägga status och trender för friluftsliv påbörjas i ett avgränsat antal områden.

Ett större utbud av guide turer och personliga möten ses som viktiga moment i utvecklandet av att erbjuda upplevelser som kännetecknas av kunskap, säkerhet och kvalitet för alla.

Det finns behov av att utveckla vägledning för skötselplaner så att friluftslivets värden kan säkerställas och förvaltas långsiktigt samt kommuniceras till berörda.

Kontakt

Ulrika Karlsson, Naturvårdsverket

ulrika.karlsson@naturvardsverket.se

Sidan senast uppdaterad: 15 december 2015 Sidansvarig: Ulrika Karlsson